

cutting through complexity

Analiza wybranych elementów Bilansu Ekonomicznego Solvency II

Adam Fornalik

Artur Chądryński

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń

Zamknięcie roku – wpływ zmian
regulacyjnych na rachunkowość
i sprawozdawczość zakładów ubezpieczeń

Spis treści

01

Bilans Ekonomiczny – informacje ogólne

02

**Metody wyceny aktywów
i zobowiązań**

03

**Wycena wybranych pozycji
Bilansu Ekonomicznego**

04

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

05

Kluczowe czynniki sukcesu

The background of the slide features a close-up, shallow depth-of-field photograph. A person's hand is shown from the top left, with fingers resting on a silver calculator. The calculator is positioned over a stack of papers. One of the papers prominently displays a line graph with multiple data series, showing fluctuations over time. Other papers in the stack show tables of numbers and text, typical of financial reports or spreadsheets. The overall color palette is light and professional, with a blue accent bar on the left side.

01

Bilans Ekonomiczny – informacje ogólne

Zasady wyceny - źródła prawa

- ROZDZIAŁ VI Zasady dotyczące wyceny aktywów i pasywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, środków własnych, kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego oraz zasady dotyczące lokowania - DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)
- ROZDZIAŁ II Wycena aktywów i zobowiązań - ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Tekst mający znaczenie dla EOG)
- ROZDZIAŁ 9 i 10 - USTAWA z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej
- Wytyczne dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych EIOPA-BoS-14/166 PL
- Wytyczne w sprawie ujmowania oraz wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe EIOPA-BoS-15/113 PL

Terminy raportowania

SFCR - Sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej (publicznie dostępne) - dane jednostkowe

- SFCR za 2016 rok Do 2017-05-20 (20 tyg.)
- SFCR za 2017 rok Do 2018-05-06 (18 tyg.)
- SFCR za 2018 rok Do 2019-04-22 (16 tyg.)
- SFCR za 2019 rok Do 2020-04-07 (14 tyg.)

QRT Formularze sprawozdawcze – dane jednostkowe

- QRT za 2016Q1_(w tym 1.01.2016) Do 2016-05-26 (8 tyg.)
- QRT za 2016Q2 Do 2016-08-25 (8 tyg.)
- QRT za 2016Q3 Do 2016-11-25 (8 tyg.)
- QRT za 2016Q4 Do 2017-02-25 (8 tyg.)

RSR - Regularne sprawozdanie dla organów nadzoru – dane jednostkowe

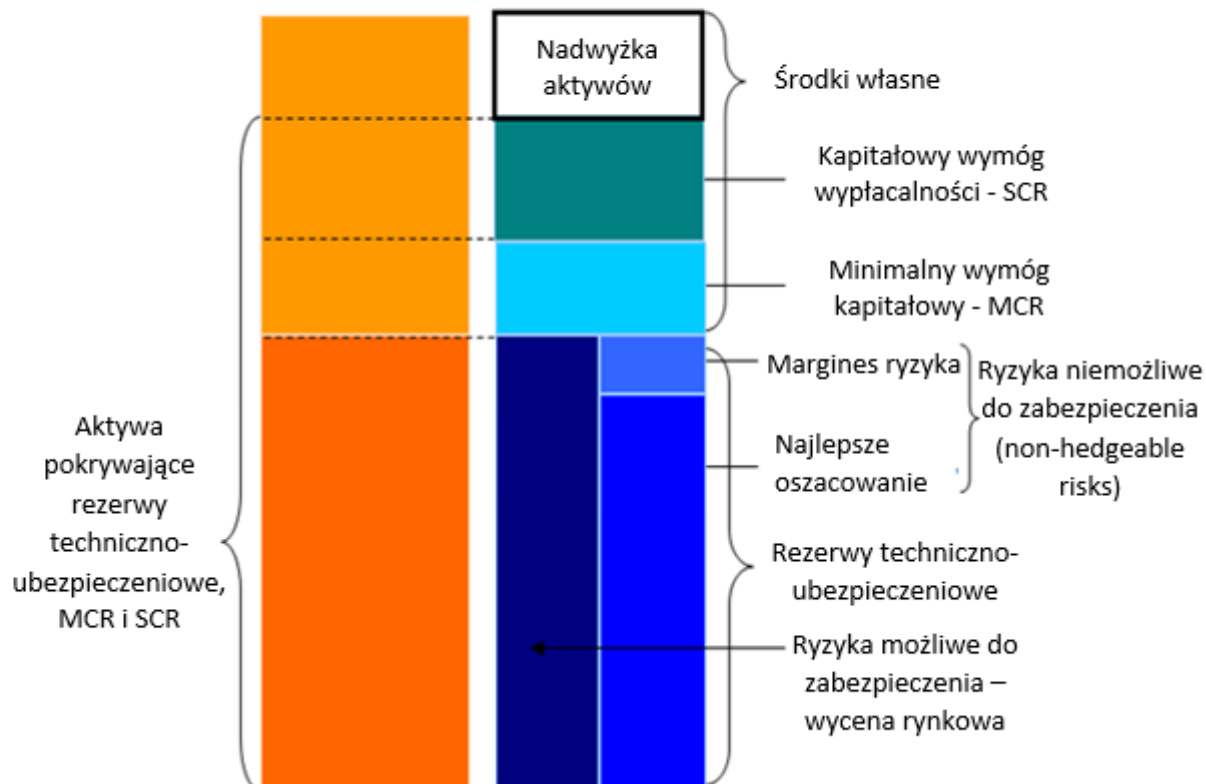
- RSR za 2016 rok Do 2017-05-20 (20 tyg.)
- RSR za 2017 rok Do 2018-05-06 (18 tyg.)
- RSR za 2018 rok Do 2019-04-22 (16 tyg.)
- RSR za 2019 rok Do 2020-04-07 (14 tyg.)

Bilans SI a bilans SII

Solvency I

Solvency II

The background features a close-up of a hand operating a silver calculator. The calculator is positioned over several sheets of paper. One sheet prominently displays a line graph with multiple data series, while another shows a table with numerical data. The overall scene is brightly lit, with a soft blue and white color palette, suggesting a professional financial or accounting environment.

02

Metody wyceny aktywów i zobowiązań

Metody wyceny aktywów i zobowiązań

- a) Aktywa wycenia się w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji.
- b) Pasywa wycenia się w kwocie, za jaką na warunkach rynkowych mogłyby one zostać przeniesione lub rozliczone pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji.

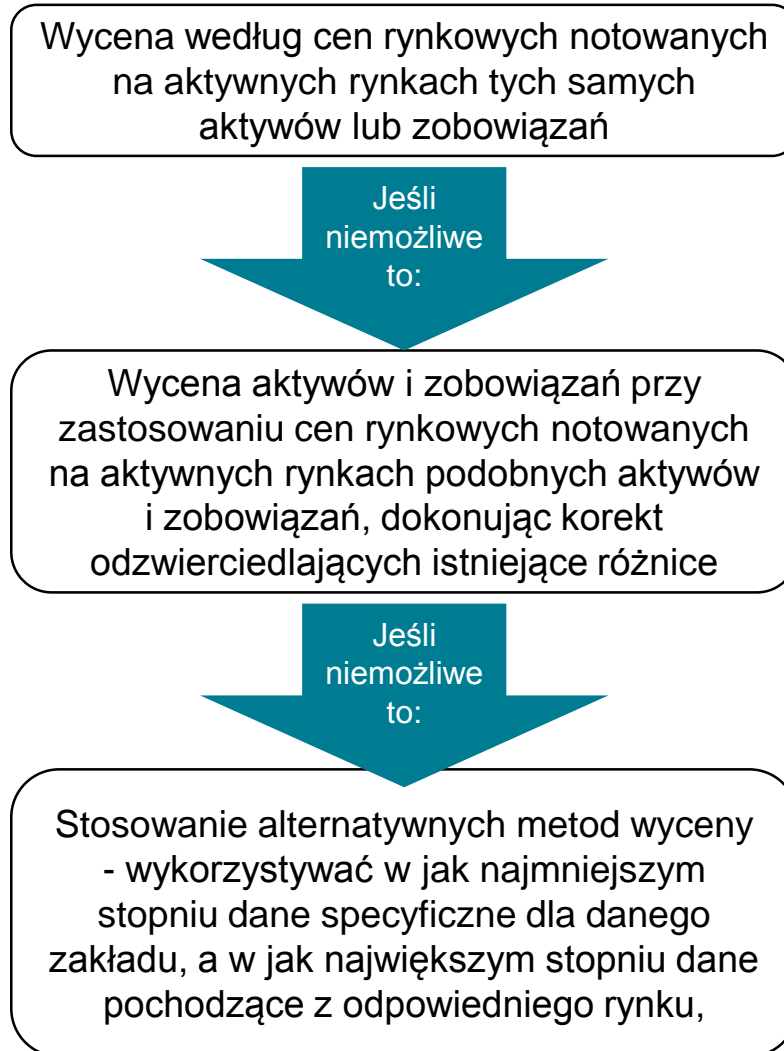
Artykuł 75 „Wycena aktywów i pasywów” Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyłącalność II) (Dz. U. L nr 335, z późniejszymi zmianami; „Dyrektywa Wyłącalność II”)

Metody wyceny aktywów i zobowiązań

1. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji **ujmują aktywa i zobowiązania zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości** przyjętymi przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002.
2. Zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji **wyceniają aktywa i zobowiązania zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości** przyjętymi przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, **pod warunkiem że standardy te obejmują metody wyceny, które są zgodne ze sposobem wyceny określonym w art. 75 dyrektywy 2009/138/WE**. Jeżeli standardy te dopuszczają stosowanie więcej niż jednej metody wyceny, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji mogą korzystać wyłącznie z metod wyceny zgodnych z art. 75 dyrektywy 2009/138/WE.
3. Jeżeli **metody wyceny zawarte w międzynarodowych standardach rachunkowości** przyjętych przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002 **są, czasowo lub trwale, niezgodne** ze sposobem wyceny określonym w art. 75 dyrektywy 2009/138/WE, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji **stosują inne metody wyceny, które są uznawane za zgodne z art. 75 dyrektywy 2009/138/WE**.

Artykuł 9 „Metoda wyceny — zasady ogólne” Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wyplącalność II); „Rozporządzenie Delegowane”.

Hierarchia wyceny

Artykuł 10 „Metoda wyceny — hierarchia wyceny” Rozporządzenia Delegowanego

The background of the slide features a close-up, shallow depth-of-field photograph. A hand is shown from the top left, with fingers positioned over a silver calculator. The calculator's keypad and a small green LCD screen are visible. Below the calculator, several sheets of paper are scattered, showing various financial data. One prominent sheet displays a line graph with multiple fluctuating lines, likely representing market trends or economic indicators. Other sheets show tables of numbers and text, typical of financial reports or spreadsheets. The overall color palette is dominated by the orange of the text box, the white of the text, and the muted blues and greys of the background image.

03

**Wycena wybranych
pozycji bilansu
ekonomicznego**

Rzeczowe aktywa trwałe

- Zasady wyceny zgodne z MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”
- Rzeczowe aktywa trwałe inne niż nieruchomości – wartość godziwa, wycena zgodna modelem aktualizacji wyceny rynkowej opisanym w MSR 16
- Wycena środków trwałych metodą kosztową według której środki trwałe wyceniane są według ceny nabycia pomniejszanej o odpisy amortyzacyjne nie jest, co do zasady metodą zgodną z zasadami wyceny Solvency II

Udziały w jednostkach powiązanych

- Wycena według cen notowanych na aktywnym rynku

lub jeśli niemożliwe:

- Jednostki powiązane ubezpieczeniowe - wyceniane według „Skorygowanej metody praw własności” zgodnie z Artykułem 13 Rozporządzenia Delegowanego
 - „Skorygowana metoda praw własności wymaga od zakładu posiadającego udziały kapitałowe w innej jednostce dokonania wyceny udziałów kapitałowych posiadanych w jednostkach powiązanych na podstawie posiadanego udziału w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami jednostki powiązanej.”
- Jednostki powiązane inne niż zakłady ubezpieczeń lub zakłady reasekuracji:
 - Skorygowana metoda praw własności, lub
 - Metoda praw własności zgodnie z MSR
 - „Zakład posiadający udziały kapitałowe w innej jednostce odlicza od wartości jednostki powiązanej wartość firmy i inne wartości niematerialne i prawne, które zostałyby wycenione w wartości zero.”

Instrumenty finansowe

- Depozyty bankowe – dyskontowanie przepływów pieniężnych przy wykorzystaniu bieżącej na dzień wyceny stopy oprocentowania depozytów możliwej do uzyskania na rynku
- Wykorzystany limit w koncie (saldo debetowe na rachunku bankowym) – wykazywany jako zobowiązanie w pozycji „Zobowiązania wobec instytucji kredytowych”
- Instrumenty finansowe wyceniane w skorygowanej cenie nabycia (np. instrumenty HTM, L&R) – zastosowanie metody wyceny opartej o stopę zwrotu bieżącej na dzień wyceny z danego instrumentu finansowego możliwą do uzyskania na rynku.

Należności

- Należności/ zobowiązania z tytułu ubezpieczeń oraz z tytułu reasekuracji – prezentowane w aktywach bilansu ekonomicznego jedynie te należności, których termin płatności już minął
- Należności/ zobowiązania inne niż z tytułu ubezpieczeń oraz z tytułu reasekuracji – prezentowane w aktywach bilansu ekonomicznego zarówno niewymagalne jak i przeterminowane
- Należności przeterminowane – analiza ryzyka kredytowego kontrahenta, struktury terminowej odzyskiwania należności oraz uwzględnienie w wycenie kosztów egzekucji tych należności.
- Zobowiązania przeterminowane - analiza powodów przeterminowania i zamiaru spłaty zobowiązania, przewidywanego terminu zapłaty, stopnia przeterminowania powyżej okres przedawnienia.
- Po początkowym ujęciu zobowiązań oprocentowanych nie stosuje się późniejszych korekt uwzględniających zmianę własnej zdolności kredytowej.
- Analiza i monitorowanie istotności wpływu dyskonta należności/ zobowiązań, których umowny bądź oczekiwany termin spłaty przekracza 6 miesięcy.

Zobowiązania warunkowe

- Istotne zobowiązania warunkowe zgodne z MSSF powinny być uznawane za zobowiązania zakładu ubezpieczeń
- Zobowiązania warunkowe powinny być wyceniane na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych wymaganych na wypełnienie tychże zobowiązań przy użyciu bazowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka.
- Jeżeli zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji nie są w stanie wiarygodnie oszacować wartości zobowiązania warunkowego, wtedy nie powinny umieszczać takiej pozycji w bilansie Wypłacalność II.

Pozostałe kwestie

- Fundusz prewencyjny – prezentacja salda środków funduszu w Bilansie ekonomicznym Solvency II
- „Przedpłacone” koszty w bancassurance – klasyfikacja pomiędzy kosztami odroczonymi poniesionymi, a kosztami do poniesienia w przyszłości
- Wycena jednostek funduszy inwestycyjnych – porównanie wyceny z zaudytowanym sprawozdaniem finansowym funduszu
- Oczekiwane przepływy dotyczące regresów i odzysków – traktowanie jak należności ubezpieczeniowych lub jako element BEL

The background image is a close-up, shallow depth-of-field shot of a person's hand using a silver calculator. The hand is positioned over a document that features a line graph with multiple data series. The graph shows fluctuating lines, likely representing economic or financial data over time. The overall color palette is light blue and white, giving it a professional, analytical feel.

04

**Rezerwy techniczno-
ubezpieczeniowe
w Bilansie
Ekonomicznym**

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ubezpieczeń majątkowych

Ostrożność a Najlepsze Oszacowanie (Best Estimate)

Rezerwy szkodowe

- Ocena oszacowanych rezerw wg PSR/MSSF – ostrożność, korekty do BEL
- Dyskontowanie – stopa wolna od ryzyka
- Renty – analogicznie jak w ubezpieczeniach na życie

Rezerwa składki (UPR)

- Zasadnicza różnica między PSR/MSSF a BEL
- Znacząca ocena ekspercka – ostateczne współczynniki szkodowości - ULRs (ultimate loss ratios),
- Koszty – likwidacja szkód; koszty obsługi (administracyjne?)
- Rezygnacje – istotność

Udział reasekuratora w RT-U

- Ryzyko kredytowe – konieczność uwzględnienia
- Dyskontowanie

Margines ryzyka (Risk Margin)

- Wyliczenie SCR
- Metodologia szacowania SCR w przyszłości

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ubezpieczeń na życie

Ostrożność i oryginalne założenia (lock-in) a Najlepsze Oszacowanie (Best Estimate)

Granica umowy

- Ryzyko ubezpieczeniowe (określone, niepewne zdarzenie, które powoduje szkodę na ubezpieczonym) lub gwarancja finansowa
- Zauważalny wpływ na ekonomikę umowy
- Rozdzielenie umowy (unbundling) – obligatoryjnie; w przeciwieństwie do MSSF 4, gdzie jest opcjonalny

Modelowanie – główne zagadnienia

- Nowe oprogramowanie/proces kalkulacji
- Model points
- Założenia do BEL– proces i dokumentacja
- Struktura stopy procentowej
- Rezygnacje (lapses)

Założenia do BEL– synergia z procesem EV

- Aktualne założenia; pełna analiza co najmniej raz w roku, przegląd ogólny co kwartał
- Uwzględnienie oczekiwanych zmian rynkowych i regulacyjnych
- Integralność danych – wewnętrzne statystyki/ dane finansowe

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ubezpieczeń na życie

UFK (UL)

- Przyszłe zyski (PVFP) – zmniejszenie RTU; synergia z EV; różnice w granicach umowy?
- Opłaty za zarządzanie aktywami oraz inne opłaty
- Koszty – likwidacja szkód; koszty obsługi (administracyjne?)
- Rezygnacje i opłaty likwidacyjne
- Struktura stopy procentowej (na dzień bilansowy)

Rezerwa matematyczna ubezpieczeń na życie

- Bezpośrednie uwzględnienie przepływów pieniężnych
- Założenia BEL - aktualizacja przyjętych założeń (no lock-in)
- Struktura stopy procentowej (na dzień bilansowy)
- Rezygnacje i opłaty likwidacyjne
- Koszty – likwidacja szkód; koszty obsługi (administracyjne?)

Opcje i gwarancje (TVOG) – istotność

Rezerwy szkodowe

Margines ryzyka (Risk Margin)

The background of the slide features a close-up, shallow depth-of-field photograph. A person's hand is visible, with fingers resting on a silver calculator. The calculator is placed on top of several overlapping documents. One document prominently displays a line graph with multiple data series, showing fluctuations over time. Other documents in the background contain tables of numbers and text, typical of financial reports or spreadsheets. The overall color palette is dominated by light blues and greys, with a bright yellow geometric shape on the left side.

05

Kluczowe czynniki sukcesu

Kluczowe czynniki sukcesu

- Określenie osób odpowiedzialnych za wycenę poszczególnych aktywów i pozostałych zobowiązań oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
- Opracowanie metodologii wyceny – uwzględnienie proporcjonalności i istotności. Dokumentacja
- Identyfikacja źródeł danych, określenie odpowiedzialnych za przygotowanie poszczególnych danych
- Analiza luki w zakresie dostępności danych, opracowanie ewentualnych rozwiązań alternatywnych i/ lub harmonogramu likwidacji luk
- Opracowanie i uzgodnienie harmonogramu wyceny - koordynacja z harmonogramem zamknięcia roku obrotowego
- Monitorowanie wdrożenia, podejmowanie ewentualnych działań korygujących
- Zapewnienie odpowiednich procedur kontrolnych, weryfikacji i autoryzacji
- Zapewnienie odpowiedniej dokumentacji metodologii, założeń i wyliczeń – proces ciągły

Prelegenci KPMG:

Adam Fornalik

Dyrektor

*Head of CEE Risk&Actuarial Services
Financial Services Audit*

T: +48 22 528 11 03

afornalik@kpmg.pl

Artur Chądryński

Senior Manager

Financial Services Audit

T: +48 22 528 10 77

achadzynski@kpmg.pl

KPMG

cutting through complexity

Seminarium Polskiej Izby Ubezpieczeń

Zamknięcie roku – wpływ zmian
regulacyjnych na rachunkowość
i sprawozdawczość zakładów ubezpieczeń

© 2015 KPMG Audyty Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. jest polską spółką komandytową i członkiem sieci KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Cooperative ("KPMG International"), podmiotem prawa szwajcarskiego. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami.